

# Danmarks Apotekerforening

## Analyse

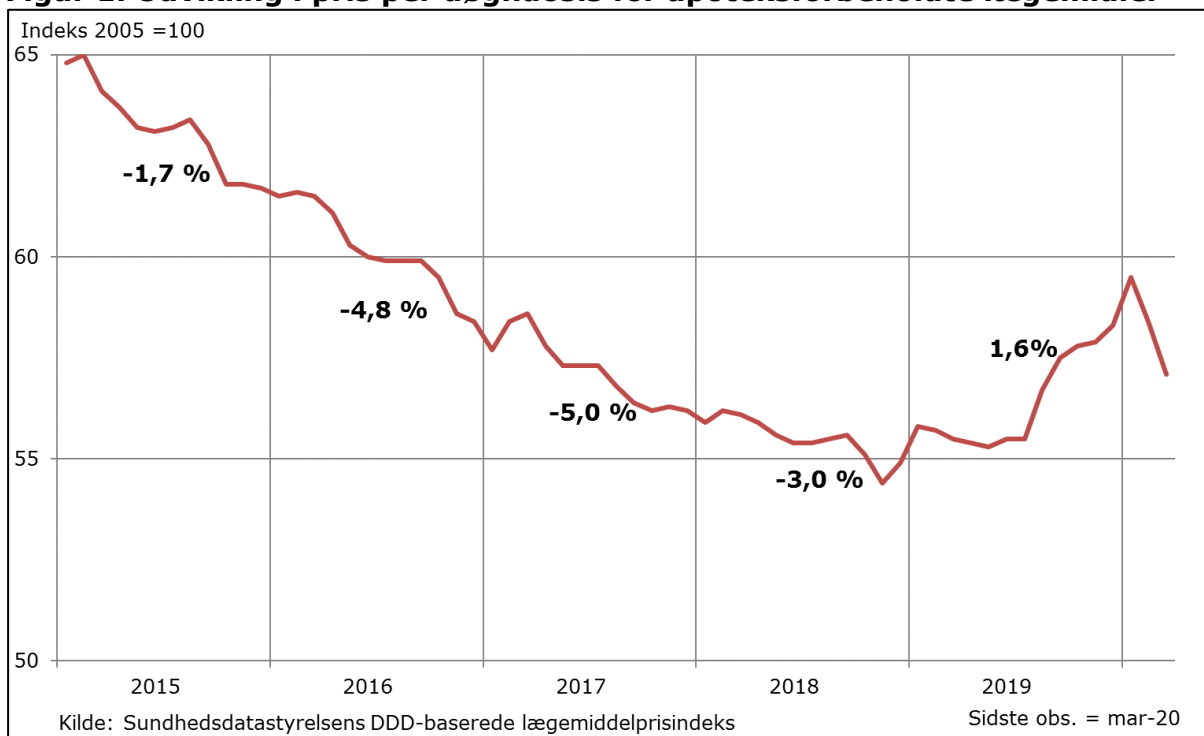
12. juni 2020

### De gennemsnitlige priser på lægemidler falder igen

I 2019 steg de gennemsnitlige priser på lægemidler for første gang i mange år. Siden årsskiftet er priserne faldet igen. Det kan hænge sammen med, at der generelt er færre situationer, hvor lægemidler er utilgængelige på det danske marked. Mangelsituationer er nemlig ofte årsag til, at priserne på udvalgte lægemidler stiger kraftigt.

Siden 2005 er de gennemsnitlige priser på apoteksforbeholdte lægemidler næsten halveret. I 2019 vendte udviklingen og den gennemsnitlige pris steg med 1,6 procent. De gennemsnitlige priser er dog faldet igennem 2020 og ligger nu 4 procent lavere end ved årsskiftet. Foreløbige tal tyder på, at det lavere prisniveau er fastholdt i april og maj.

**Figur 1. Udvikling i pris per døgndosis for apoteksforbeholdte lægemidler**



### Pris, udbud og efterspørgsel

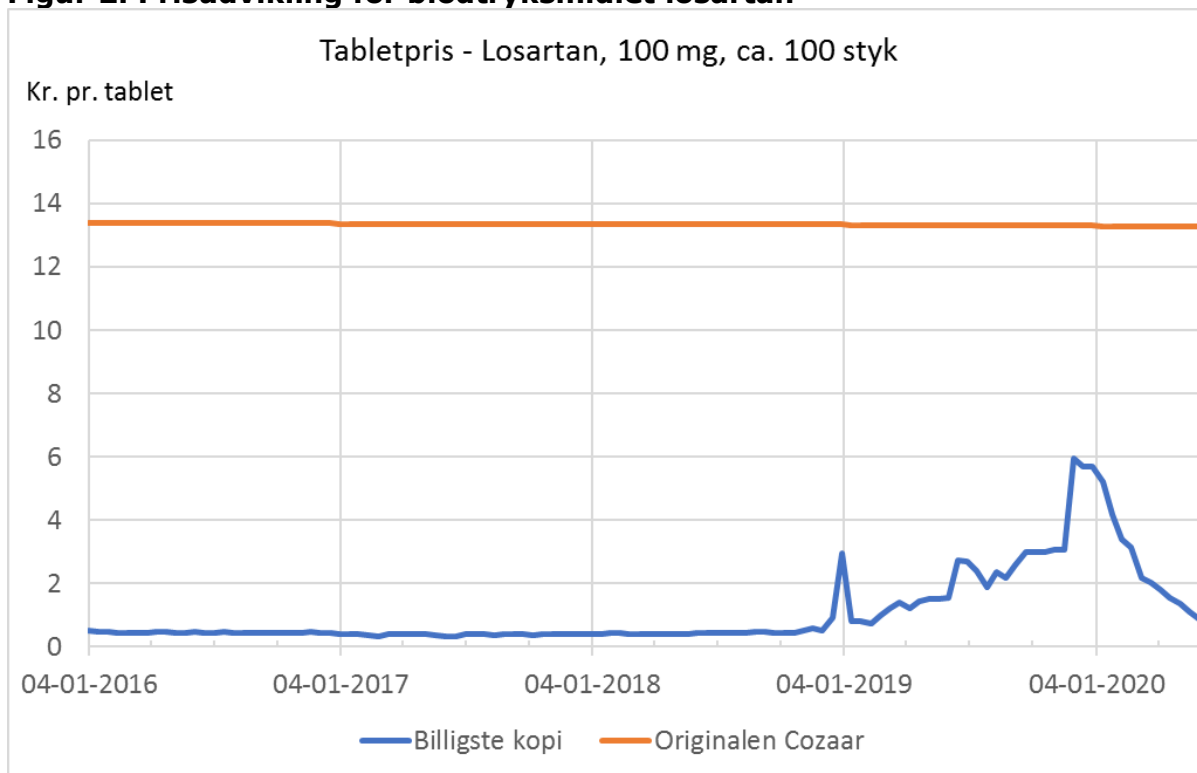
Priserne på medicin stiger ofte, når der mangler medicin. Det er en velkendt markedsmechanisme. Som beskrevet i en tidligere analyse<sup>1</sup> skyldes en stor del af prisstigningerne i 2019 da også, at der var udvalgte lægemidler, som gik i restordre. Efter-

<sup>1</sup> Jf. <https://www.apotekerforeningen.dk/-/media/apotekerforeningen/analyseroekonomi/29012020analyse--udviklingen-i-lgemiddelpriser.pdf>

følgende er leveringssituationen normaliseret, og de fleste af priserne er gradvist faldet igen. En analyse viser således også, at priserne falder oftere end de stiger.<sup>2</sup> Analysen viser samtidig, at hovedreglen er, at prisen er uændret fra en prisperioden til den næste.

Et typisk eksempel på en prisstigning, som afløses af prisfald er prisudviklingen på et af de hyppigst anvendte lægemidler, losartan, mod forhøjet blodtryk, jf. figur 2.

**Figur 2. Prisudvikling for blodtryksmidlet losartan**



Kilde: medicinpriser.dk

Leveringssvigt og den prisstigning, der var på de billigste varianter af losartan i andet halvår 2019, står alene for omkring 20 procent af stigningen i apotekernes samlede omsætning af receptlægemidler i perioden. Efter priserne på billigste generiske variant toppede omkring årsskiftet, er priserne faldet markant og er på vej tilbage mod den sædvanlige lave pris. Prisen på originallægemidlet Cozaar er stort set konstant gennem perioden, men på et væsentligt højere niveau end generikapriserne, selv da de toppede omkring årsskiftet.

### Færre leverancesvigt

I løbet af de seneste år er antallet af *varenumre*, som ikke kan leveres steget, jf. figur 3. Et varenummer repræsenterer et specifikt lægemiddel som fx en pakke Lamictal med tabletter med 25 mg af det virksomme stof Lamotrigin fra GSK Pharma – Mens der i januar 2015 var omkring 800 varenumre i restordre, gjorde det sig gældende for knap 1.400 varenumre ved udgangen af 2019.<sup>3</sup> Siden årsskiftet er antallet af varenumre i restordre faldet, så der ved takstperioden, der startede den 18. maj 2020, var godt 1.200 varenumre i restordre.

<sup>2</sup> Jf. [https://www.apotekerforeningen.dk/-/media/apotekerforeningen/analyseroekonomi/12112019\\_analyse-af-prishop-p-medicin.pdf](https://www.apotekerforeningen.dk/-/media/apotekerforeningen/analyseroekonomi/12112019_analyse-af-prishop-p-medicin.pdf)

<sup>3</sup> Manglen på lægemidler i denne analyse er opgjort pr. takstperiode. Det betyder, at der er tale om et øjebliksbillede, som illustrerer antallet af lægemidler, der mangler på det givne tidspunkt. Opgørelsen kan ikke sige noget om, hvor længe enkelte lægemidler har været i restordre.

**Figur 3. Udvikling i leverancesvigt, varenumre**

Note: Figuren illustrerer et tre måneders glidende gennemsnit.

Kilde: Danmarks Apotekerforening på baggrund af data fra Lægemiddelstyrelsen

Det behøver ikke have betydning for borgerens behandling, at et varenummer er i restordre. Hvis det fx ikke er muligt at få Lamictal fra GSK Pharma i 25 mg, kan det være, at der er et andet lægemiddel i samme styrke og med samme indholdsstof på markedet. Sådan er det ofte. Faktisk er det kun i forbindelse med to ud af 100 besøg på landets apoteker, at borgeren ikke med det samme kan få udleveret det efterspurgte lægemiddel. I langt de fleste tilfælde, hvor det efterspurgte lægemiddel mangler, kan apoteket tilbyde et lægemiddel, der svarer til det, som er i restordre. Og i en række andre tilfælde kan apoteket skaffe lægemidlet hjem til dagen efter. Derfor er antallet af varenumre i restordre ikke udtryk for, hvor omfattende problemet med lægemiddelmangel er. Og påvirkningen på lægemiddelpriserne er mindre, når der er tilsvarende lægemidler på markedet.

### **Paknings- og lægemiddelgrupper**

Er det derimod hele pakningsgruppen – det vil sige en gruppe pakninger med det samme virksomme stof i samme styrke og form og i samme pakningsstørrelse – der er utilgængelig, er det en anden situation. I det tilfælde må borgeren konsultere sin læge og bede om en fornyet ordination, for apotekerne må ikke udlevere et lægemiddel i en større pakning, med en anden styrke, en anden form eller et andet virksomt stof. Det er bøvlet for borgeren og apotekspersonalet, det trækker på lægernes i forvejen begrænsede ressourcer, og det kan skabe usikkerhed hos borgeren, hvis han eller hun skal til at benytte en anden medicin end den, han eller hun er vant til. Men det har ikke nødvendigvis behandlingsmæssige konsekvenser, hvis det er muligt for lægen at udskrive en recept på et alternativ. Det vil det til gengæld ofte have, når det er hele lægemiddelgrupper, der er i restordre. Så er det nemlig ikke muligt at få det efterspurgte lægemiddel i den pågældende form (fx tabletter) og styrke – hverken i forskellige pakningsstørrelser, styrker, former eller fra forskellige producenter.

De senere år er der sket en stigning i antallet af hele pakningsgrupper<sup>4</sup> og lægemiddelgrupper<sup>5</sup> der har været i leverancesvigt, jf. figur 4. I 2015 var der omkring 10 pakningsgrupper og 6-7 lægemiddelgrupper, der var i restordre. Det tal steg er steget støt indtil det toppede i 2019, hvor der var omkring 45 pakningsgrupper og 25 lægemiddelgrupper, der var i restordre. Antallet af leverancesvigt i såvel paknings- som lægemiddelgrupper er faldet i 2020, så det nu er omkring 30 pakningsgrupper og 16 lægemiddelgrupper, der er i restordre.

**Figur 4. Udvikling i leverancesvigt, paknings- og lægemiddelgrupper**



Note: Figuren illustrerer et gennemsnit for de seneste seks takstperioder.

Kilde: Danmarks Apotekerforening på baggrund af data fra Lægemiddelstyrelsen

<sup>4</sup> En pakningsgruppe er en gruppe pakninger med det samme virksomme stof i samme styrke, form og mængde. Det kan fx være alle varianter af det kolesterolsænkende lægemiddel simvastatin i pakninger med 100 tabletter med 10 mg af det virksomme stof. Hvis lægemidlet er tilgængeligt i 30 styks pakninger eller i 20 mg tabletter, er det andre pakningsgrupper, da mængden eller styrken er en anden.

<sup>5</sup> En lægemiddelgruppe består af alle varianter af et virksomt stof. Det vil fx sige, at pakninger – uanset størrelse, form og styrke – med det virksomme stof simvastatin er i samme lægemiddelgruppe. Hvis lægemiddelgruppen er tom, er det ikke muligt at få simvastatin i nogen form eller styrke.